

Številka: 004-10/2023-2570-113

Ljubljana, 14.11.2023

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Izhodišča za udeležbo delegacije Republike Slovenije na 28. zasedanju konference pogodbenic Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja (COP28), 30. november do 12. december 2023, Dubaj, Združeni arabski emirati – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi 2. in 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na seji dnesprejela naslednji

SKLEP:

1. Vlada Republike Slovenije je sprejela Izhodišča za udeležbo delegacije Republike Slovenije na 28. zasedanju konference pogodbenic Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja (COP28), 30. november do 12. december 2023 v Dubaju, Združeni arabski emirati.
2. Vlada Republike Slovenije je imenovala delegacijo Republike Slovenije v naslednji sestavi:
 - Nataša Pirc Musar, predsednica RS, vodja delegacije za Vrh voditeljev;
 - Mag. Bojan Kumer, minister za okolje, podnebje in energijo, vodja delegacije;
 - Maša Kociper, državna sekretarka v kabinetu Predsednika Vlade RS;
 - Uroš Vajgl, državni sekretar, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo, namestnik vodje delegacije;
 - Natalia Al Mansour, veleposlanica RS v Združenih arabskih emiratih;
 - Ula Tomaduz, vodja kabineta predsednice RS;
 - Mag. Eva Tomič, svetovalka predsednice republike za podnebne spremembe in človekove pravice;
 - Dr. Smiljana Knez, veleposlanica, odposlanica za podnebno diplomacijo, Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve;
 - Tina Kobilšek, glavna podnebna pogajalka, vodja Sektorja za podnebne politike Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo;
 - Katja Piškur, vodja Službe za EU koordinacijo in mednarodne zadeve, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo;
 - Mag. Petra Mišič, vodja Službe za odnose z javnostmi, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo;
 - Petra Kežman, vodja Sektorja za globalne izzive, Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve;
 - Tina Hočevar, kabinet ministra, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo;
 - Luka Vombek, Služba za EU koordinacijo in mednarodne zadeve, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo;
 - Ana Klemen, Sektor za podnebne politike, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo;
 - Lara Vrtovec, Sektor za podnebne politike, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo;

- Zala Strojín Božič, Sektor za podnebne politike, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo;
- Dr. Aleš Bizjak, Služba za EU in mednarodne zadeve, Ministrstvo za naravne vire in prostor;
- Dr. Boštjan Petelinc, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano;
- Jerneja Forštner, Sektor za globalne izzive, Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve;
- Jana Strgar, Veleposlaništvo RS v Združenih arabskih emiratih;
- Jan Kovačič, svetovalec za odnose z javnostmi, Urad predsednice RS;
- Mirjam Badovinac, svetovalka za protokol, Urad predsednice RS;
- Luka Zajc, Služba za EU koordinacijo in mednarodne zadeve, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo;
- Rok Dolenc, mladinski podnebni delegat.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Sklep prejmejo:

- Urad predsednice Republike Slovenije
- Kabinet predsednika vlade
- Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo
- Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve
- Ministrstvo za finance
- Ministrstvo za infrastrukturo
- Ministrstvo za kmetijstvo, prehrano in gozdarstvo
- Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport
- Ministrstvo za obrambo
- Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije
- Ministrstvo za digitalno preobrazbo
- Ministrstvo za naravne vire in prostor
- Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

/

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- Uroš Vajgl, državni sekretar, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo;
- Katja Piškur, vodja Službe za EU koordinacijo in mednarodne zadeve;
- Tina Kobilšek, vodja Sektorja za podnebne politike;
- Luka Vombek, Služba za EU koordinacijo in mednarodne zadeve.

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

/

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

/

5. Kratak povzetek gradiva:

Podnebna konferenca Združenih narodov (COP28), ki se je udeležujejo pogodbenice Okvirne konvencije ZN o spremembi podnebja (UNFCCC), bo potekala od 30. novembra do 12. decembra 2023 v Dubaju pod predsedstvom Združenih arabskih emiratov (ZAE).

Temeljni namen konference je spodbuditi pogodbenice, da se dogovorijo glede dviga splošne ambicije za zmanjševanje emisij toplogrednih plinov (TGP) in s tem zagotovijo omejitve segrevanja ozračja na 1,5 stopinje Celzija, skladno s Pariškim sporazumom. Konferenca bo naslovila tudi ukrepe za prilagajanje na posledice podnebnih sprememb in zaveze za dvig podnebnega financiranja, predvsem za najbolj ranljive države, vključno s področjem izgub in škod. Poudarek letošnjega zasedanja COP bo na implementaciji ukrepov, tako na področju blaženja in prilagajanja na podnebne spremembe, kot tudi glede podnebnega financiranja

V času celotne podnebne konference COP28 bo potekalo delo vseh delovnih teles UNFCCC (Pomožno delovno telo za implementacijo (SBI), Pomožno delovno telo za znanstveno in tehnološko svetovanje (SBSTA), Konferenca pogodbenic Okvirne konvencije (COP), Konferenca pogodbenic Kjotskega protokola (CMP) in Konferenca pogodbenic Pariškega podnebne sporazuma (CMA).). Konference COP28 se bodo udeležile vladne delegacije držav pogodbenic UNFCCC in Pariškega sporazuma. Delegacijo Republike Slovenije bo na uvodnem Vrhu voditelj vodila predsednica RS, Nataša Pirc Musar, v drugem delu COP28 pa minister za okolje, podnebje in energijo mag. Bojan Kumer.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA/NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA/NE
c)	administrativne posledice	DA/NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA/NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA/NE
e)	socialno področje	DA/NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> - nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja - razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna - razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	DA/NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

Stroški udeležbe obsegajo stroške povezane z nastanitvijo delegacije, potnimi stroški in izvedbo stranskih dogodkov. Skupen strošek je ocenjen na 96.000 EUR.

Stroške udeležbe slovenske delegacije na podnebni konferenci COP28 pokriva vsak resor za svoj del delegacije.

Za delegacijo MOPE so bili stroški načrtovani in bodo kriti iz sredstev rezerviranih na proračunskih postavkah 'mednarodno sodelovanje in EU zadeve (153225)' in 'materialni stroški (153214)' v okvirni višini 48.000 EUR. Stroški za mladinskega podnebne delegata v višini 6.000 EUR bodo kriti z proračunske postavke PP 231758 – Sklad za podnebne spremembe, NRP 2550-17-0036.

MZEZ krije stroške udeležbe predstavnikov MZEZ in izvedbe stranskih dogodkov v višini do 22.000 EUR. Stroški so bili načrtovani in bodo kriti iz sredstev MZEZ, rezerviranih na proračunski postavki 3663 – Meddržavno sodelovanje.

MNVP krije stroške udeležbe dveh predstavnikov MNVP v višini okvirno 6.000 EUR. Stroški so bili načrtovani in bodo kriti iz sredstev MNVP, proračunska postavka Materialni stroški 231292.

MKGP krije stroške udeležbe enega predstavnika v višini okvirno 3.000 EUR. Stroški so bili načrtovani in bodo kriti iz sredstev MKGP, proračunska postavka Materialni stroški 334410.

Za delegacijo UPRS so bili stroški načrtovani in bodo kriti iz sredstev rezerviranih na proračunski postavki 3324 -Materialni stroški.

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
Urad predsednika Republike Slovenije	1111-11-0001 - Delovanje UPRS	3324 - Materialni stroški	5.000,00 EUR	6.000,00 EUR
Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo	2570-23-0007 Materialni stroški - okolje, podnebje in energija	231308 Mednarodno sodelovanje in EU zadeve	33.000,00 EUR	/
Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo	NRP 2550-17-0036	PP 231758 – Sklad za podnebne spremembe	6.000,00 EUR	/
Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo	2570-23-0007 Materialni stroški - okolje, podnebje in energija	231293 Materialni stroški	15.000,00 EUR	/
Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve	1811-11-0001 – Zunanjepolitično delovanje	3663 – Meddržavno sodelovanje	22.000,00 EUR	/
Ministrstvo za naravne vire in prostor	2560-23-0001 – Materialni stroški	231292 - Materialni stroški	6.000,00 EUR	/
Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano	2330-20-0008 – Materialni stroški	334410- Materialni stroški	3.000,00 EUR	/
SKUPAJ				96. 000, 00 EUR

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1	
SKUPAJ				

OBRAZLOŽITEV:

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu

V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):

- prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov,
- odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov,
- obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:	
Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: <ul style="list-style-type: none"> - pristojnosti občin, - delovanje občin, - financiranje občin. 	DA/NE
Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje: <ul style="list-style-type: none"> - Skupnosti občin Slovenije SOS: DA/NE - Združenju občin Slovenije ZOS: DA/NE - Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA/NE Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani: <ul style="list-style-type: none"> - v celoti, - večinoma, - delno, - niso bili upoštevani. Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.	
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:	
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	DA/NE
Datum objave: V razpravo so bili vključeni: <ul style="list-style-type: none"> - nevladne organizacije, - predstavniki zainteresirane javnosti, - predstavniki strokovne javnosti, - občine in združenja občin ali pa navedite, da se gradivo ne nanaša nanje. Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte): Upoštevani so bili: <ul style="list-style-type: none"> - v celoti, - večinoma, - delno, - niso bili upoštevani. Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje: Poročilo je bilo dano Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o ..., kar je navedeno v predlogu predpisa.)	
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA/NE
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	DA/NE
mag. Bojan Kumer MINISTER	

Priloga:

- **Izhodišča za udeležbo delegacije Republike Slovenije na 28. zasedanju Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja (COP28), 30. november do 12. december 2023, Dubaj, Združeni arabski emirati**

Izhodišča za udeležbo delegacije Republike Slovenije na 28. zasedanju Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja (COP28), 30. november do 12. december 2023, Dubaj, Združeni arabski emirati

Podnebna konferenca Združenih narodov (COP28), ki se je udeležujejo pogodbenice UNFCCC, bo potekala od 30. novembra do 12. decembra 2023 v Dubaju pod predsedstvom Združenih arabskih emiratov (ZAE).

Konference COP28 se bodo udeležile vladne delegacije držav pogodbenic UNFCCC in Pariškega sporazuma (trenutno ga je ratificiralo 187 od skupno 197 pogodbenic UNFCCC), predstavniki nacionalnih parlamentov (tudi predstavniki Evropskega parlamenta), organizacij s statusom opazovalcev, predstavniki zainteresiranih institucij in nevladnih organizacij ter mediji. V času celotne podnebne konference COP28 bo potekalo delo vseh delovnih teles UNFCCC (COP, CPM, CMA, SBSTA in SBI).

Konferenca se bo pričela z otvoritvenim zasedanjem 30. novembra, na katerem bo potrjen dnevni red, nato pa nadaljevala z zasedanjem voditeljev 1. in 2. decembra (*World Climate Action Summit*), na katerem se pričakuje udeležbo predsednikov držav in vlad. Sledijo pogajanja na tehnični ravni v prvem tednu zasedanja, v drugem tednu pa sledi ministrski segment in sklepna faza pogajanj na politični ravni, ko bo tudi sprejet zaključni dokument konference.

Temeljni namen konference je spodbuditi pogodbenice, da se dogovorijo glede dviga splošne ambicije za zmanjševanje emisij TGP in s tem zagotoviti omejitve segrevanja ozračja na 1,5 stopinje Celzija, skladno s Pariškim sporazumom. Konferenca bo obravnavala tudi ukrepe za prilagajanje na posledice podnebnih sprememb in zaveze za dvig podnebnega financiranja, predvsem za najbolj ranljive države, vključno s področjem izgub in škod. Poudarek letošnjega zasedanja COP bo na implementaciji ukrepov, tako na področju blaženja in prilagajanja na podnebne spremembe, kot tudi glede podnebnega financiranja.

Na letošnji konferenci se bo s politično fazo zaključil proces prvega Globalnega pregleda stanja (*Global stocktake*) izvajanja Pariškega sporazuma, ki je na tehnični ravni potekal zadnji dve leti. Njegov namen je opraviti kolektivni pregled trenutnega stanja izvajanja sporazuma na vseh ključnih področjih (blaženje, prilagajanje, sredstva za izvajanje) in podati priporočila za nadaljnje ukrepanje, da bi se doseglo cilje sporazuma, pogodbenicam pa bo služil kot podlaga za pripravo posodobljenih nacionalno določenih prispevkov (NDC). Predvidoma bo poleg formalne odločitve v okviru te točke dnevnega reda sprejeta tudi politična deklaracija s priporočili za nadaljnje ukrepanje, kar bo eden izmed ključnih rezultatov konference.

Na področju blaženja podnebnih sprememb se bo nadaljevalo izvajanje Delovnega programa za blaženje (Mitigation Work Program). Opravljen bo tudi pregled posodobljenih in okrepljenih NDC-jev ter dolgoročnih podnebnih strategij, skladno s pozivom v zaključnem dokumentu prejšnjih podnebnih konferenc, ki narekuje prednostno ukrepanje za zmanjševanje emisij v tem kritičnem desetletju do leta 2030. Nadaljevali se bodo tudi pogovori v smeri odprave fosilnih goriv ter subvencij za fosilna goriva, kar kot nujno za bistveno zmanjšanje emisij TGP izpostavlja tudi 6. sintezno poročilo Medvladnega odbora za podnebne spremembe. ZAE kot predsedujoči COP28 bodo v ospredje postavili tudi energetski sektor ter bodo skupaj z EU predlagali postavitev globalnih ciljev za obnovljive vire energije (OVE) in učinkovito rabo energije (URE).

Prilagajanje bo ena izmed pomembnih tem na COP28, predvsem z vidika držav v razvoju. Države se zavedajo, da je nujno potrebno povečati zagon za izvajanje prilagoditvenih ukrepov, saj so podnebni vplivi vsako leto slabši. Na tem področju bo zato prioriteta operacionalizacija Globalnega cilja za prilagajanje (Global Goal on Adaptation) in sprejetje okvira za njegovo izvajanje preko pregled splošnega napredka ter krepitev aktivnosti za prilagajanje z namenom zmanjšanja naraščajočih škodljivih vplivov, tveganj in ranljivosti, povezanih s podnebnimi spremembami

Kritičnega pomena pa bo nova točka na dnevnem redu konference, ki je namenjena vprašanju zagotavljanja finančnih virov za naslavljanje izgub in škod. Na lanski Podnebni konferenci COP27 so države sprejele prelomno odločitev o vzpostavitvi nove ureditve financiranja in sklad za pomoč državam v razvoju pri odzivanju na izgube in škodo. Na letošnji konferenci se bodo nadaljevala pogajanja za njegovo operacionalizacijo. Nov

sklad, namenjen tistim najbolj ranljivim, naj bi mobiliziral nove in dodatne finančne vire, ki bodo dopolnjevali obstoječe vire, sklade, procese ter iniciative znotraj in zunaj Konvencije ter Pariškega sporazuma.

Na konferenci bo v ospredju tudi področje podnebne financiranja. Razvite države namreč še niso dosegle kolektivnega finančnega cilja, tj. mobilizacija 100 milijard dolarjev letno za podnebne ukrepe v državah v razvoju, med leti 2020-2025. Po načrtu za implementacijo podnebnih financ naj bi razvite države ta cilj sicer dosegle letos. Nadaljevala se bodo tudi pogajanja o določitvi novega kolektivnega kvantificiranega finančnega cilja po letu 2025, kot tudi glede vprašanja uskladitve vseh finančnih tokov, tako javnih kot zasebnih, s cilji Pariškega sporazuma.

V okviru pogajanj se v zadnjih letih vključuje tudi več horizontalnih vsebin, ki s neposredno povezane s podnebnimi spremembami, in sicer predvsem v okviru t.i. Krovnih sklepov, ki predstavljajo politični signal iz vsakoletne konference, delno pa tudi pri posameznih točkah dnevnega reda. Na preteklih konferencah so tako bile vključene vsebine kot so človekove pravice in enakost spolov, biotska raznovrstno in vloga sonaravnih rešitev, voda, oceani in prehranski sistemi, gozdovi ter drugi ekosistemi. ZAE bodo letos velik poudarek dali tudi na povezavo med podnebnimi spremembami in zdravjem.

Časovnica podnebne konference COP28

Otvoritev Konference bo potekala na plenarni seji dne 30. novembra s potrditvijo dnevnega reda in menjavo predsedujoče države med Egiptom in Združenimi arabskimi emirati. **1. in 2. decembra 2023 bo potekalo zasedanje na visoki ravni** (HLS – *High Level Segment*) oz. *World Climate Action Summit*, ki se ga bodo na povabilo ZAE udeležili predsedniki držav ali vlad. Slovenijo bo na tem dogodku zastopala Nataša Pirc Musar, predsednica RS, ki se bo udeležila tudi nekaterih stranskih dogodkov in opravila bilateralna srečanja. Voditelji naj bi na tem delu zasedanja ponovno spodbudili k povečanju svetovne ambicije na področju blaženja kot tudi prilagajanja na podnebne spremembe, ter k mobilizaciji ustreznega podnebne financiranja za izvajanje teh ukrepov. Hkrati bodo pozvali k proaktivnemu delu teles Konvencije ter predstavili svoje poglede na pričakovane zaključke konference, ki bodo omogočili ustrezno ambicijo za doseganje dolgoročnih ciljev Konvencije in Sporazuma ter služili kot usmeritev za nadaljnja pogajanja. Ob robu zasedanja na visoki ravni bo potekalo več različnih dogodkov, mdr. na temo vloge tehnologije in inovacij pri naslavljanju podnebnih sprememb, srečanje poslovnih voditeljev in predstavnikov dobrodelnih organizacij.

V okviru zasedanja na visoki ravni, bodo pogodbenice podale nacionalne izjave v okviru plenarnih zasedanj delovnih teles Konvencije in sicer: COP, CPM in CMA. Izjave bodo podali tudi predstavniki drugih udeležencev na COP28, kot so opazovalci, nevladne organizacije, znanstvene inštitucije, kot je npr. Mednarodni panel za podnebne spremembe (IPCC) in drugi deležniki v procesu podnebnih pogajanj. Vse izjave bodo po zaključku zasedanja na ministrski ravni na voljo na spletni strani UNFCCC.

Potek zasedanja delovnih teles podnebne konvencije ZN na COP28:

Na podnebni konferenci COP28 bodo potekala zasedanja naslednjih delovnih teles konvencije ZN o podnebnih spremembah (UNFCCC):

- 28. zasedanje Konference pogodbenic Okvirne konvencije ZN o podnebnih spremembah (Twenty-sixth session of the Conference of the Parties, COP 28);
- 18. zasedanje Konference pogodbenic v vlogi skupščine pogodbenic Kjotskega protokola (Sixteenth session of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to the Kyoto Protocol, CMP 18);
- 5. zasedanje Konference pogodbenic v vlogi skupščine pogodbenic Pariškega sporazuma (Third session of the Parties serving as the meeting of the Parties to the Paris Agreement, CMA 5);
- 59. zasedanje delovnega telesa za znanstveno in tehnološko svetovanje (Fifty-seventh session of the Subsidiary Body for Scientific and Technological Advice, SBSTA 59);
- 59. zasedanje delovnega telesa za izvajanje (Fifty-seventh session of the Subsidiary Body for Implementation, SBI 59);

Zasedanja navedenih delovnih teles bodo potekala vzporedno v času celotne podnebne konference COP28, razen SBSTA in SBI, ki bosta potekali od 3. do 7. novembra 2023.

V navedenih delovnih telesih UNFCCC in Pariškega sporazuma bodo obravnavane predvsem naslednje vsebine:

Na zasedanju konference pogodbenic UNFCCC (COP 28) bodo najprej obravnavane organizacijske vsebine; sledila bodo poročila pomožnih delovnih teles UNFCCC kot sta SBSTA in SBI; podano bo poročilo Odbora za prilagajanje; nadalje poročila mednarodnega mehanizma za izgubo in škodo na področju podnebnih sprememb (Varšavski mehanizem); obravnavane bodo zadeve, vezane na podnebne finance; zadeve glede ostale pomoči državam v razvoju; pomoč za administrativno usposabljanje; zadeve glede najmanj razvitih držav sveta; zadeve glede enakosti spolov na področju podnebnih sprememb, opravljene bodo celovite priprave na izvajanje Pariškega sporazuma; ter izvedene ostale točke dnevnega reda glede administrativnih, finančnih in institucionalnih zadev; v zaključku pa bo sprejeto poročilo konference.

Na zasedanju pogodbenic Kjotskega protokola (CMP 18) bodo prav tako najprej obravnavane organizacijske vsebine; sledila bodo poročila pomožnih delovnih teles kot sta SBSTA in SBI; obravnavana bo vsebina glede mehanizma čistega razvoja; pregledane bodo finančne zadeve in druge vsebine dnevnega reda; v zaključku pa bo sprejeto poročilo konference.

Na zasedanju Konference pogodbenic Pariškega sporazuma (CMA 5) bodo v uvodu obravnavane organizacijske vsebine; tehnične vsebine za izvajanje Pariškega sporazuma, v zaključku pa bo sprejeto poročilo konference v vlogi skupščine pogodbenic Pariškega sporazuma.

Na zasedanju SBSTA 59, ki je pomožno delovno telo za znanstveno in tehnološko svetovanje konvencije, bodo v uvodu obravnavane organizacijske vsebine; sledila bodo poročila - Odbor za prilagajanje, Varšavski mehanizem za izgube in škodo; pregledan bo napredek pri prenosu podnebnih tehnologij v države v razvoju; in ostale vsebine; ter sprejeto zaključno poročilo SBSTA 59.

Na zasedanju SBI 59, ki je pomožno delovno telo za implementacijo konvencije UNFCCC, bodo v uvodu obravnavane organizacijske vsebine; sledila bodo poročila pogodbenic aneksa I konvencije (razvite države sveta) in pogodbenic izven aneksa I (države v razvoju); pregledane bodo različne vsebine, vezane na Pariški sporazum; obravnavane bodo vsebine glede mehanizmov Kjotskega protokola; podane bodo vsebine, vezane na najmanj razvite države sveta; pregledan bo napredek priprave nacionalnih načrtov za prilagajanje; obravnavana bo vsebina Varšavskega mehanizma za izgube in škodo; pregledan bo napredek glede prenosa podnebnih tehnologij v države v razvoju; obravnavane bodo vsebine glede podnebnih financ, glede administrativne usposobljenosti; zasedanje se bo zaključilo s sprejetjem zaključnega poročila SBI 59.

Obvezni in drugi dogodki

Na konferenci bo potekalo tudi več obveznih dogodkov, ki imajo mandat v odločitvah iz prejšnjih COP-ov (*mandated events*). V okviru Multilateralnih ocenjevanja, ki je del mednarodne ocene in pregleda za razvite države pogodbenice konvencije UNFCCC, bo potekal pregled nacionalnih politik in ukrepov za zmanjševanje emisij TGP, krepitev prilagajanja in odpornosti na podnebne spremembe ter drugih ukrepov za prehod na podnebno nevtralno gospodarstvo in družbo. V ciklu letnih pregledov pogodbenic, ki potekajo vsako leto na zasedanjih Podnebne konference, izbrane države predstavijo svoje dosedanje in načrtovane ukrepe na področju podnebnih sprememb ter napredek pri doseganju ciljev za leto 2020. Letos bo na vrsti tudi Slovenija, ki je povabljena, da dne 6. decembra 2023 predstavi svoje dosedanje in načrtovane ukrepe na področju podnebnih sprememb v kontekstu doseganje podnebne nevtralnosti do leta 2050.

V okviru dejavnosti t. i. **Partnerstva za globalno podnebno ukrepanje iz Marakeša** (ki je bilo vzpostavljeno na COP22 v Marakešu) bo potekal pregled podnebnega financiranja, prizadevanj pogodbenic za zmanjševanje emisij in predvsem dejavnosti glede pomoči državam v razvoju. Dogodek bo potekal tudi na politični ravni v obliki dogodka na visoki ravni, v organizaciji »High-level Champions«. Namen je okrepiti sodelovanje med državami in nedržavnimi akterji, kot so civilna družba, nevladne organizacije, podjetja, banke, univerze, regije in mesta, pri implementaciji podnebnih ukrepov.

Predsedstvo COP28 načrtuje več različnih **tematskih dni**, ki bodo namenjeni posameznim področjem, ki so tesno povezana s podnebnimi spremembami. Na letošnji konferenci bo na posamezen tematski dan obravnavanih več tem, za katere predsedstvo meni, da je potrebno okrepiti povezave.

Dne 4. decembra 2023 bodo potekala srečanja na ministrski ravni na področju **podnebnega financiranja**, kjer bo obravnavanih več vidikov podnebnega financiranja, med drugim inovativno in kombinirano financiranje ter finančni instrumenti, orodja in politike, ki lahko izboljšajo dostop in povečajo obseg financiranja ukrepov na področju blaženja in prilagajanja na podnebne spremembe. Na dnevu financ bo potekal tudi eden ali več dogodkov v okviru obveznih dogodkov, vključno z ministrsko okroglo mizo o financah. Isti dan bo obravnavan tudi vidik enakosti spolov z namenom krepitev vloge žensk pri procesu odločanja o financiranju in implementaciji podnebnih ukrepov.

Dne 5. decembra 2023 bo potekal tematski dan, posvečen **energetiki, industriji in pravičnemu prehodu**. Naslovljena bo tematika pospešenega razogljčenja energetskega sektorja preko hitrejših stopnje izgradnje kapacitet obnovljivih virov energije in ukrepanja ter vloge inovacij v sektorjih, ki jih je težje razogljčiti, kot so sektorji jekla, cementa, aluminija. Ta dan bo tudi priložnost za razpravo tehnologijah, da bi spodbudili in olajšali prehod in spremembo paradigme v smeri nizkoogljičnega gospodarstva in ustvarjanja zelenih delovnih mest. Vključeval bo tudi energetske učinkovitost in načine globalnega pravičnega prehoda na področju energije.

8. decembra bo potekal tematski dan, posvečen **mladini, otrokom, izobraževanju in spretnostim**, ki bo mladim omogočil, da sooblikujejo rezultate konference COP28, zlasti ob upoštevanju nesorazmernih tveganj in posledic podnebnih sprememb za otroke in mlade. Dan bo namenjen pravični zastopnosti, močnejšim mehanizmom za sodelovanje in dodeljevanje sredstev v okviru vseh tem konference COP in na vseh političnih področjih. Tematski dan se bo osredotočil na naložbe v inovacije in podjetništvo, ki jih vodijo mladi, ter vključevanje v oblikovanje politik in transformacijo izobraževanja za odpravo vrzeli v znanju in spretnostih za zelena delovna mesta, ki so usklajena s podnebnimi ukrepi.

Dne 9. decembra bo potekal **dan, posvečen naravi, rabi tal in oceanom**, v okviru katerega bo organizirana razprava o vplivih podnebnih sprememb na biotsko raznovrstnost in načinih za pospešitev globalnih ukrepov za zaustavitev izgube biotske raznovrstnosti ter zmanjšanje vplivov podnebnih sprememb in onesnaževanja, vključno s krepitvijo vloge sonaravnih rešitev. Dne 10. decembra 2023 pa bo potekal tematski dan **posvečen prehrani, kmetijstvu in vodi**, ki bo naslovil problematiko negativnih vplivov podnebnih sprememb na pridelavo in predelavo hrane ter možnostim za zmanjšanje emisij TGP v sektorju kmetijstva. Prav tako bo zajemal vprašanja, povezana s trajnostnim upravljanjem vodnih virov, pomanjkanjem vode, suše, čezmejnega sodelovanja in izboljšanja sistemov zgodnjega opozarjanja.

Poleg omenjenih bodo organizirani še tematski dnevi s področja znanosti, zdravja, miru in obnove, urbanizacije ter grajenega okolja.

Politične iniciative in deklaracije

Vzporedno s formalnimi pogajanja v okviru UNFCCC, bo ZAE v okviru t. i. Akcijske agende predsedstva, pripravil različne sektorske deklaracije in pobude, z namenom hitrejšega doseganja napredka po posameznih sektorjih in s tem prispevanja k skupnemu cilju zmanjševanja emisij TGP. Politične iniciative bodo predstavljene na naslednjih področjih: kmetijstvo in prehranski sistemi, pomoč in obnov, zdravje, energetika, zeleno javno naročanje, vodik ter nekaterih drugih področjih.

Slovenija se bo pridružila Deklaraciji o trajnostnem kmetijstvu, odpornih prehranskih sistemih in podnebnem ukrepanju (nosilni resor MKGP). Slovenija ostaja zavezana ambicijam trajnosti, kot izhajajo iz Evropskega zelenega dogovora, vključno s prehodno na trajnostne sisteme pridelave in predelave hrane. V kontekstu deklaracije pa opozarja na zelo ambiciozno letnico 2025.

Slovenija se bo pridružila Deklaraciji o zdravju in podnebnih spremembah, ki izpostavlja negativne posledice podnebnih sprememb na zdravje ter si prizadeva za prehod v podnebno odporne in nizko-ogljične zdravstvene sisteme (nosilni resor MZ). Slovenija se bo pridružila tudi Deklaraciji o vključevanju vidika spolov v podnebno

ukrepanje in pravičen prehod, ki spodbuja vključevanje žensk in deklic v načrtovanje in implementacijo politik ter ukrepov na širšem področju zelenega prehoda (nosilni resor MOPE).

Prav tako se bo Slovenija pridružila Deklaraciji o podnebnju, pomoči, obnovi in miru, ki se bo sprejemala v času Vrha voditeljev. Namen Deklaracije je spodbujanje podnebnega financiranja za namene prilagajanja in dviga podnebne odpornosti, predvsem najbolj ranljivih, ter krepitev partnerstev za izvajanje podnebnih ukrepov v najmanj razvitih državah, vključno v konfliktnih in post-konfliktnih območjih (nosilni resor MZEZ in MOPE).

V sklopu pristopa k Deklaraciji o podnebnju, pomoči, obnovi in miru bo Slovenija poudarila svoja prizadevanja na področju podnebne varnosti med nestalnim članstvom v Varnostnem svetu. Napovedala bo tudi projekt na temo podnebnega prilagajanja skozi obnovo ekosistemov in krepitev čebelarskih vrednostnih verig na kenijski meji z Etiopijo in Somalijo. Projekt, ki ga bo skupaj s Svetovnim programom za hrano (WFP) izvajala v obdobju 2024-2026, bo ranljive lokalne skupnosti skozi prenos znanja in dobrih praks iz Slovenije podprl v prilagajanju na podnebne spremembe skozi obnovo zemlje in gozdov ter opolnomočenje s čebelarskim znanjem. Paralelno bo spodbujal prehransko varnost lokalnega prebivalstva in krepil mir in varnost na ranljivih, konfliktno podvrženih čezmejnih območjih.

Slovenija se bo pridružila Energetski zavezi, ki sta jo predlagala EU in Združeni arabski emirati kot predsedujoči COP28. Namen zaveze je, da se na globalni ravni potrojijo kapacitete za obnovljive vire energije in podvojijo stopnja energetske učinkovitosti. Slovenija se bo pridružila deklaraciji »Net zero needs nuclear power« Mednarodne agencije za jedrsko energijo, ki poudarja pomen jedrske energije za doseganje podnebne nevtralnosti do leta 2050. Prav tako se bo pridružila Deklaraciji COP28 predsedstva o potrojitvi zmogljivosti jedrske energije. Sodelujoče države se s to deklaracijo zavezujejo, da bodo sodelovale pri nadaljnjem razvoju jedrskih tehnologij ter si z vsemi potrebnimi aktivnostmi prizadevale za potrojitev jedrskih zmogljivosti do leta 2050 glede na leto 2020 (za vse navedene iniciative s področja energetike je nosilni resor MOPE).

Slovenija se bo pridružila tudi Paktu za krožno javno naročanje na področju informacijsko-komunikacijskih tehnologij. Gre za mednarodno partnerstvo, na pobudo Nizozemske, ki si prizadeva za spodbujanje uporabe skupnih, enostavnih meril za javna naročila in bo zagotavljal smernice in izmenjavo znanja na omenjenem področju (nosilni resor MOPE).

Nekatere politične iniciative so že bile predstavljene na prejšnjih Podnebnih konferencah ter se bodo njihove aktivnosti nadaljevale tudi na COP28. V okviru teh se bo Slovenija pridružila t.i. Breakthrough agendi, in sicer za področje vodika (nosilni resor MOPE), z namenom povezovanja z mednarodnimi deležniki na tem področju, ki omogoča hitrejšo izmenjavo izkušenj in dobrih praks ter sodelovanje pri postavljanju mednarodnih standardov na izbranem področju ter za področje jekla (nosilni resor MGTŠ) z namenom učinkovite rabe in razogljčenja, sodelovanja na področju razvoja, raziskav in inovacij, postavitve definicij in standardov in upravljanja.

Stranski dogodki

Slovenija sodeluje s partnerji pri organizaciji dveh stranskih dogodkov na visoki ravni na katerih bo sodelovala tudi PR Pirc Musar: uradnega stranskega dogodka na temo pravice do čistega, zdravega in trajnostnega okolja ter stranskega dogodka na temo podnebja in prehrane. Kot uradna partnerka bomo sodelovali pri organizaciji dogodkov v Vodnem paviljonu na temo miru, varnosti in zdravja. Hkrati pa organiziramo tudi aktivnosti v okviru Zelene skupine, kot je zagon Vodne platforme, predstavitev start up podjetij, ki sodelujejo v pospeševalniku Zelene skupine, in srečanje ministrov Zelene skupine.

V okviru ko-sponsorstva t.i. »Vodnega paviljona« s strani Ministrstva za evropske in zunanje zadeve (MZEZ) bodo tekom zasedanja COP28 potekali številni stranski dogodki na temo vode in podnebnih sprememb. Sodelujoče države v okviru teh dogodkov so imenoval t.i. vodnega povezovalca, ki bo deloval kot del ekspertne mednarodne skupine in povezoval vodne vsebine izbranih programskih paviljonov. Kot soorganizator, predstavnik Slovenije in podpredsedujoči Vodni konvenciji bo aktivno deloval na stranskem dogodku MZEZ in partnerjev Building Peace Through Climate Security in Transboundary Water Cooperation 6. 12. v Vodnem paviljonu. Prav tako in v enakih vlogah bo aktivno deloval pri organizaciji in izvedbi stranskega dogodka na visoki ravni Azerbajdžana, Slovenije in UNECE Restoring and conserving wetlands as a tool to

reduce water scarcity in transboundary basins v azerbajdžanskem paviljonu 10. 12. Slovenski prispevek k stranskemu dogodku je predviden kot nadaljevanje slovenskega stranskega dogodka na 26. zasedanju Konvencije v Glasgowu in hkrati kot napoved stranskega dogodka na visoki ravni na zasedanju UNEA - 6. februarja prihodnje leto ter 10. zasedanja pogodbenic Vodne konvencije v Ljubljani, oktobra 2024.

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo bo v sodelovanju z Green Growth Partnership soorganiziralo dogodek na ministrski ravni v okviru Skupine za zeleno rast (Green Growth Group), ki bo posvečen razpravi ministrov in predstavnikov gospodarstva kako prispevati k uspešnemu izidu pogajanj, med drugim z zagotovitvijo dogovora o postopnem opuščanju fosilnih goriv, uvajanju obnovljivih virov energije in povečanju energetske učinkovitosti. Dogodek bo potekal v Slovenski hiši.

Stališče EU in držav članic za COP28

Ministri za okolje in podnebne spremembe držav članic EU so na zasedanju Sveta za okolje 16. oktobra 2023 sprejeli Sklepe Sveta o pripravah na zasedanje pogodbenic Okvirne konvencije ZN o podnebnih spremembah COP28, Dubaj, Združeni arabski emirati. Sklepi Sveta EU predstavljajo okvirno stališče EU in držav članic za nastop in pogajanja na podnebni konferenci, ki poleg tega dokumenta zajema še številne druge dokumente s stališči do posameznih tehničnih vprašanj in specifičnih vsebin, ki so na dnevnem redu konference. Posebej za področje podnebnega financiranja so ministri za finance EU na zasedanju Sveta za ekonomske in finančne zadeve 17. oktobra 2023 sprejeli Sklepe Sveta o vsebinah podnebnega financiranja na zasedanju COP28. Ministri za zunanje zadeve pa so 9. marca 2023 sprejeli Sklepi Sveta o podnebni in energetske diplomaciji.

Sklepi Sveta poudarjajo zaskrbljenost ob vse pogostejših ekstremnih vremenskih pojavih ter trenutni geopolitični situaciji. Izhodišča zato izpostavljajo pomembnost krepitve podnebnega ukrepanja na globalni ravni, kar je mogoče doseči samo z učinkovitim mednarodnim sodelovanjem, ki temelji na močnem multilateralnem pristopu. Kljub zavezam iz lanskega zasedanja Podnebne konference COP27 podnebno ukrepanje, zmanjševanje emisij TGP kot tudi ukrepi za povečanje prilagodljivosti in izgradnjo odpornosti na podnebne spremembe ostajajo nezadovoljivi. Kot kaže tudi 6. sintezno poročilo IPCC, nismo na pravi poti za doseganje cilja omejevanja segrevanja ozračja na 1,5 stopinje Celzija.

EU in države članice si bodo aktivno prizadevala za doseg celovitega zaključka konference v Dubaju z namenom, da cilj omejitve segrevanja ozračja na 1,5 stopinje Celzija ostane na dosegu ter da se okrepi dolgoročna globalna odpornost na podnebne spremembe. Zato bo bistvenega pomena ambiciozen zaključen Globalnega pregleda stanja, pri čemer si bo EU prizadevala, da bo poleg formalne odločitve o zaključku, sprejeta tudi politična deklaracija s konkretnimi priporočili za nadaljnje ukrepanje.

Na področju prilagajanja podnebnim spremembam EU pričakuje, da bo vzpostavitev okvirja za izvajanje Globalnega cilja za prilagajanje eden od ključnih zaključkov COP28, pri čemer EU poudarja osrednjo vlogo celostnih, vključujočih in učinkovito izvedenih nacionalnih strategij in načrtov za prilagajanje. Hkrati poziva vse pogodbenice, naj si bolj prizadevajo za vključitev prilagajanja podnebnim spremembam in odpornosti nanje v ustrezne in obstoječe politike, programe ter dejavnosti v vseh ustreznih sektorjih, saj so ta prizadevanja bistvena za preprečevanje vse večjih groženj podnebnih sprememb.

EU v Sklepih prav tako potrjuje svojo zavezanost operacionalizaciji odločitve o novih ureditvah financiranja, vključno s skladom, ki je bila sprejeta na konferenci COP27, za pomoč državam v razvoju, ki so še posebej izpostavljene škodljivim učinkom podnebnih sprememb in pozdravlja priporočila prehodnega odbora za izgube in škodo, ki bodo obravnavana na konferenci COP28.

Glede podnebnega financiranja si bo EU prizadevala, da se nadaljujejo aktivnosti glede uskladitve vseh finančnih tokov, tako javnih kot privatnih, s cilji Pariškega sporazuma. Na COP28 se bodo nadaljevala pogajanja glede določitve novega kolektivnega kvantificiranega finančnega cilja po letu 2025, kjer je potrebno upoštevati prioritete najbolj ranljivih držav. EU je največja svetovna vplačnica razvojne pomoči in največ

prispeva k doseganju ciljev na področju podnebnih financ, izhodišča pa potrjujejo zavezo EU, da okrepi mobilizacijo mednarodnih podnebnih financ, da se doseže skupni globalni cilj 100 milijard USD na letni ravni do leta 2025 za namene blaženja in prilagajanja na podnebne spremembe, predvsem v najbolj ranljivih država kot so najmanj razvite države in male otoške države v razvoju. Glede na preliminarne ocene je predvideno, da bo ta cilj dosežen letos.

V Sklepih Sveta za COP28 je izpostavljena potreba po vključevanju civilne družbe, nevladnih organizacij ter drugih deležnikov, ki so bistveni za učinkovito implementacijo zavez glede zniževanja emisij TGP ter učinkovito načrtovanje podnebnih ukrepov. Prav tako je potrebno upoštevati ter vključevati vidike človekovih pravic, vključno s pravico do čistega, zdravega in trajnostnega okolja in enakosti spolov. EU si bo še naprej prizadevala za iskanje sinergij med področjem podnebnih sprememb in drugimi področji kot so biotska raznovrstnost, preprečevanje dezertifikacije in zmanjševanje tveganja za nastanek naravnih nesreč z namenom učinkovitega doseganja Ciljev trajnostnega razvoja.

EU si bo zato še naprej prizadevala, da ostane vodilna globalna sila na področju boja proti podnebnim spremembam ter bo spodbujala druge članice mednarodne skupnosti, da okrepijo svoja podnebna prizadevanja. EU želi še naprej voditi z zgledom, zato si je v okviru Evropskega podnebnega zakona postavila ambiciozen cilj za zmanjšanje emisij TGP do leta 2030 in sicer za najmanj 55 % v okviru doseganja podnebne nevtralnosti EU do leta 2050, ter sprejela večino aktov v okviru podnebno-energetskega zakonodajnega sveženj »Pripravljeni na 55«. EU bo še pred konferenco sekretariatu UNFCCC posredovala posodobitev svojega NDC, kjer bo opisala napredek pri implementaciji podnebnih ukrepov.

Stališče Republike Slovenije za COP28:

Slovenija deli sprejeto stališče EU in podpira nadaljnjo razpravo o podnebnih ambicijah EU in krepitvi globalnih podnebnih ambicij, saj bo le tako možno doseči cilje Pariškega sporazuma, skladno s poročilom IPCC glede omejevanja segrevanja ozračja na 1,5 stopinje.

Slovenija si bo skupaj z drugimi državami članicami EU ter z vsemi pogodbenicami UNFCCC in Pariškega sporazuma prizadevala za ambiciozne zaključke podnebne konference COP28, tako na področju blaženja in prilagajanja na podnebne spremembe, kot tudi na področju podnebnega financiranja. Poudarjamo, da je za doseganje ciljev Pariškega sporazuma nujno potrebno sodelovanje in pošten prispevek vseh pogodbenic UNFCCC. Za ta namen je na globalni ravni potrebno nadgraditi podnebno ambicijo s posodobljenimi nacionalnimi določenimi prispevki pogodbenic do leta 2030.

Slovenija meni, da si bo za doseganje cilja podnebne nevtralnosti do leta 2050 potrebno prizadevati za odpravo vseh fosilnih goriv. Hkrati pa opozarjamo, da je potrebno tehnologije zajema in shranjevanja ogljika uporabljati samo v sektorjih, ki jih je težko razogljčiti, in predvsem v industriji (ne v energetiki, kjer že obstajajo stroškovno ugodne alternativne rešitve) ter za obstoječe, ne nove naprave. Slovenija tudi meni, da bi se moral COP28 zavzeti k čimprejšnji odpravi vseh subvencij za fosilna goriva, s katerimi se ne naslavlja energetska revščina ali omogoča pravični prehod. Nenazadnje pa si bo Slovenija prizadevala za to, da bi se globalni dogovor glede povečanja obnovljivih virov energije ter izboljšanju energetske učinkovitosti moral odraziti v sklepih COP28.

Slovenija podpira čim bolj učinkovito operacionalizacijo Globalnega cilja za prilagajanje, saj meni, da je potrebno občutno okrepiti aktivnosti na področju prilagajanja, pri čemer se mora upoštevati regionalne okoliščine in lokalne specifične. Ob enem zagovarja, da je potrebno politike prilagajanja vključevati v nacionalne politike, vključno s sektorskimi politikami na področju voda, kmetijstva, zdravja, infrastrukture.

Slovenija podpira ustanovitev sklada za izgube in škode, ki bi moral biti namenjen najbolj ranljivim državam ter ranljivim posameznikom in skupnostim, vključno z ženskami, otroci, mladino, starejšimi in marginaliziranimi skupinami. Skladno s tem podaja namero o donaciji v višini 1,5 milijona EUR. Višina prispevka je zagotovljena v okviru ukrepa »mednarodno podnebno financiranje«, Odlok o Programu porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe za leta 2023–2026 (Uradni list RS, št. 106/2023). Sklad mora dopolnjevati že obstoječe vire, sredstva, procese in pobude tako znotraj kot zunaj UNFCCC in Pariškega sporazuma. Aktivno moramo

iskati sinergije z instrumenti, kot so, med drugim, Sendajski okvir za zmanjšanje tveganja, Akcijska agenda za vodo, Agenda 2030 za trajnostni razvoj in Konvencija o biološki raznovrstnosti. Izkoristiti moramo potencial novih in inovativnih virov financiranja za dopolnitev sredstev, s strani tradicionalnih donatorjev. Pri tem je potrebno uveljaviti princip, da plačujejo onesnaževalci.

Slovenija se strinja, da moramo z namenom učinkovitega zelenega prehoda na globalni ravni okrepiti prizadevanja za uskladitev vseh finančnih tokov, javnih in zasebnih, s cilji Pariškega sporazuma ter te razprave formalno umestiti na agendo podnebne konference. Novi kolektivni kvantificiran cilj bi moral temeljiti na bolj usklajeni in jasni definiciji finančnih tokov ter jasni delitvi finančnih bremen med zasebnimi in javnimi sredstvi ter po skupinah donatoric. Slovenija si prizadeva za višanje sredstev v podporo podnebnim ukrepom in izvajanje ukrepov, ki bodo pozitivno vplivali na zmanjšanje emisij ter povečali odpornost na podnebne spremembe, bodisi v okviru uresničitve cilja usklajevanja (notranjih in zunanjih) finančnih tokov v prakso, kot tudi zasledovanja zavez količinsko opredeljenih finančnih ciljev. Obe aktivnosti morata pri tem delovati komplementarno, na podlagi nacionalnih okoliščin in prednostnih nalog.

Slovenija se zaveda, da je cestni promet eden izmed tistih sektorjev, v katerem bodo potrebni veliki naporji za razogljičenje za dosego podnebne nevtralnosti do leta 2050, ob tem pa moramo biti pozorni tako na ustrezno infrastrukturo za nizkoogljični transport, ki mora omogočiti nemoteno izvedljivost logističnih storitev, prav tako je potrebno upoštevati načelo stroškovne učinkovitosti in finančne posledice za potrošnike.

Slovenija si bo prizadevala, da bo poleg formalne odločitve o zaključku Globalnega pregleda stanja, sprejeta tudi politična deklaracija s priporočili za nadaljnje ukrepanje. Slednja morajo biti čim bolj konkretna in usmeriti države k bolj ambicioznemu podnebnemu ukrepanju na nacionalni ravni, da se tako zagotovi ukrepanje v naslednjih nekaj letih s končnim namenom doseganja cilja omejevanja segrevanja ozračja na 1,5 stopinje Celzija.

Z vidika horizontalnih vsebin je za Slovenijo še posebej pomembno obravnavanje in reševanje podnebnih izzivov v mednarodnih porečjih in v njihovem čezmejnem kontekstu, kot prispevek k povečanju vodne, prehranske in energetske varnosti, zmanjšanju vzrokov podnebnih migracij ter k zagotavljanju miru in stabilnosti v podnebno občutljivih regijah. Prav tako pomembni vsebini sta zaščita biotske raznovrstnosti ter uporaba sonaravnih rešitev. Prav tako bomo osredotočeni na gorovja, kot posebej ranljiva območja. Slovenija meni, da bi morali na COP28 doseči upoštevanje vloge vodnih in z vodo povezanih ekosistemov, poleg prilagajanja, tudi pri blaženju podnebnih sprememb.

Slovenija v okviru mednarodnih podnebnih pogajanj podpira močan in na pravilih temelječ multilateralizem ter spoštovanje človekovih pravic ter enakopravnosti spolov in opolnomočenje pri načrtovanju podnebnega ukrepanja. V ta namen si bomo prizadevali, da se v mednarodnih podnebnih pogajanjih redno vključuje sklic na človekovo pravico do zdravega, čistega in trajnostnega okolja ter povezovanje s posebnim poročevalcev ZN za človekove pravice v kontekstu podnebnih sprememb. Pravica do čistega, zdravega in trajnostnega okolja se mora uresničevati skladno z načelom podnebne pravičnosti, ki zagotavlja, da najbolj ranljivi niso izključeni iz zelenega prehoda.

Sestava delegacije Republike Slovenije s poverilnicami za udeležbo na COP28:

- Nataša Pirc Musar, predsednica RS, vodja delegacije za Vrh voditeljev;
- Mag. Bojan Kumer, minister za okolje, podnebje in energijo, vodja delegacije;
- Maša Kociper, državna sekretarka v kabinetu Predsednika Vlade RS;
- Uroš Vajgl, državni sekretar, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo, namestnik vodje delegacije;
- Natalia Al Mansour, veleposlanica RS v Združenih arabskih emiratih;
- Ula Tomaduz, vodja kabineta predsednice RS;
- Mag. Eva Tomič, svetovalka predsednice republike za podnebne spremembe in človekove pravice;
- Dr. Smiljana Knez, veleposlanica, odposlanka za podnebno diplomacijo, Ministrstvo za

- zunanje in evropske zadeve;
- Andrej Gnezda, generalni direktor Direktorata za podnebne politike, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo;
 - Tina Kobilšek, glavna podnebna pogajalka, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo;
 - Katja Piškur, vodja Službe za EU koordinacijo in mednarodne zadeve, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo;
 - Mag. Petra Mišič, vodja Službe za odnose z javnostmi, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo;
 - Petra Kežman, vodja Sektorja za globalne izzive, Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve;
 - Luka Vombek, Služba za EU koordinacijo in mednarodne zadeve, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo;
 - Ana Klemen, Sektor za podnebne politike, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo;
 - Lara Vrtovec, Sektor za podnebne politike, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo;
 - Dr. Aleš Bizjak, Služba za EU in mednarodne zadeve, Ministrstvo za naravne vire in prostor;
 - Dr. Boštjan Petelinc, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano;
 - Jerneja Forštner, Sektor za globalne izzive, Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve;
 - Jana Strgar, Veleposlaništvo RS v Združenih arabskih emiratih;
 - Jan Kovačič, svetovalec za odnose z javnostmi, Urad predsednice RS;
 - Mirjam Badovinac, svetovalka za protokol, Urad predsednice RS;
 - Luka Zajc, Služba za EU koordinacijo in mednarodne zadeve, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo;
 - Rok Dolenc, mladinski podnebni delegat.

Večina članov delegacije se bo podnebne konference udeležila samo v času zasedanja voditeljev ob začetku konference in ministrskega segmenta v drugem tednu. Ves čas zasedanja pa bodo prisotni predstavniki Ministrstva okolje, podnebje in energijo na ekspertni ravni, predstavnica Ministrstva za zunanje in evropske zadeve ter mladinski podnebni delegat.

Ocena stroškov:

Stroški udeležbe obsegajo stroške povezane z nastanitvijo delegacije potnimi stroški in izvedbo stranskih dogodkov. Skupen strošek je ocenjen na 96.000 EUR.

Stroške udeležbe slovenske delegacije na podnebni konferenci COP28 pokriva vsak resor za svoj del delegacije.

Za delegacijo MOPE so bili stroški načrtovani in bodo kriti iz sredstev rezerviranih na proračunskih postavkah 'mednarodno sodelovanje in EU zadeve (153225)' in 'materialni stroški (153214)' v okvirni višini 48.000 EUR. Stroški za mladinskega podnebnega delegata v višini 6.000 EUR bodo kriti z proračunske postavke PP 231758 – Sklad za podnebne spremembe, NRP 2550-17-0036.

MZEZ krije stroške udeležbe predstavnikov MZEZ in izvedbe stranskih dogodkov v višini do 22.000 EUR. Stroški so bili načrtovani in bodo kriti iz sredstev MZEZ, rezerviranih na proračunski postavki 3663 – Meddržavno sodelovanje.

MNVP krije stroške udeležbe dveh predstavnikov MNVP v višini okvirno 6.000 EUR. Stroški so bili načrtovani in bodo kriti iz sredstev MNVP, proračunska postavka Materialni stroški 231292.

MKGP krije stroške udeležbe enega predstavnika v višini okvirno 3.000 EUR. Stroški so bili načrtovani in bodo kriti iz sredstev MKGP, proračunska postavka Materialni stroški 334410.

Za delegacijo UPRS so bili stroški načrtovani in bodo kriti iz sredstev rezerviranih na proračunski postavki 3324 -Materialni stroški.